

обумовлює необхідність подальшої еволюції методології порівняльної педагогіки, «золотим» правилом якої є дослідження освітніх реалій у нерозривному зв'язку з політичним/соціальним/економічним/культурним контекстом.

Розглянуто необхідність такої еволюції на прикладі статусу одиниці компаративного дослідження. Від самого початку розвитку порівняльної педагогіки «батько» порівняльної педагогіки Марк-Антуан Жульєн Паризький (Marc-Antoine Jullien de Paris, 1775-1848) у праці «Нариси та попередні погляди на дослідження з порівняльної освіти та серія запитань про освіту» (*Esquisse et vues préliminaires d'un ouvrage sur l'éducation comparée, et séries de questions sur l'éducation*, 1817) запропонував вважати одиницею порівняння систему освіти.

В умовах глобалізації кінця ХХ – початку ХХІ ст., що спричинила відкритість кордонів, активізацію міжнародних організацій у формуванні політик, посилення ролі транснаціональних корпорацій, інтеграцію ринків праці, традиційна одиниця порівняння «національна система освіти» втрачає домінантність. Компаративна методологія збагачується такими одиницями, як міжкраїнова, регіональна, континентальна та глобальна освіта. Не менш актуальними стають дослідження освіти в кордонах наднаціональних утворень/структур/організацій, прикладом якої в Європі є ЄС.

З огляду на світовий характер впливу пандемія COVID-19 пріоритизувала дослідження глобального рівня розвитку освіти. Оскільки лідерство у розробленні траєкторій розвитку освіти та форматів функціонування освітніх систем належить міжнародним організаціям (ЮНЕСКО, ОЕСР, Світовий Банк), значущість порівняльних досліджень полягає передусім в аналізі глобальних орієнтирів функціонування освіти, які пропонуються у форматі рекомендацій для розробників освітньої політики, акумульованих кращих практик країн, електронних баз і ресурсів для освітян. Водночас за нових умов одиниця глобальної освіти набуває комплексності, оскільки значущість глобальних орієнтирів міжнародних організацій та загальних тенденцій розвитку освіти доповнюється значущістю національних форматів організації навчання в умовах пандемії, як і практик окремих закладів освіти в рамках поєднання форматів онлайн та очного навчання і запровадження формату змішаного навчання.

Зроблено висновок про взаємозв'язок порівняльної педагогіки і трансформацій в освіті під впливом зовнішніх чинників та про необхідність подальшого розвитку компаративної методології в умовах COVID-19.

КЛЮЧОВІ ОРІЄНТИРИ РОЗБУДОВИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

*О.З. Глушко,
кандидат педагогічних наук*

Визначено, що компетентність – це цілісне поняття, яке включає знання, навички, ставлення та цінності. Поняття «компетентності» передбачає не тільки

набуття знань та навичок, воно також передбачає мобілізацію знань, навичок, ставлення та цінностей для вирішення комплексних, складних завдань та вимог, що постають перед людиною в сучасному світі. Європейський Парламент і Рада Європейського Союзу 22 травня 2018 року затвердили Європейську Рамку ключових компетентностей для навчання впродовж життя. В оновленій Рамці було дано визначення поняття «ключові компетентності», як такі компетентності, які потрібні всім індивідуумам для особистісної реалізації та розвитку, працевлаштування, соціальної інтеграції, сталого способу життя, успішного життя в суспільстві, управління здоровим способом життя та активного громадянства. Документ встановлює загальне розуміння ключових компетентностей, необхідних сьогодні та в майбутньому для подальшого соціально-економічного розвитку європейських суспільств. Наголошено, що ключові компетентності розвиваються в процесі навчання протягом усього життя шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Виявлено, що компетентнісний підхід є провідною освітньою інновацією останнього десятиріччя, що активно впроваджується в освітній процес розвинених країн Європи та світу. Сьогодні в багатьох європейських країнах зміст освіти спрямований на розвиток ключових компетентностей в учнів. Впровадження ключових компетентностей в освітній процес та здійснення відповідного моніторингу якості освіти в європейських країнах відбувається послідовно, системно, водночас з урахуванням національних процесів реформування в кожній країні.

Констатовано, що крім цифрових навичок, актуальними є також такі навички, як адаптивність, комунікація та навички співпраці й роботи у команді, критичне мислення, навички підприємництва, креативність, вміння вчитися та вміння організувати власну роботу. Щоб відповісти на виклики майбутнього, школа має зосередитися крім ключових компетентностей, також на розвитку міждисциплінарних компетентностей, елементи яких мають бути включені у викладання кожного предмета.

Зроблено висновок, що загальною тенденцією застосування на практиці компетентнісного підходу у державах-членах ЄС є посилення на всіх етапах вивчення основних предметів, які сприяють набуттю ключових компетентностей учнів, а також подальше удосконалення міжпредметного підходу та інших сучасних методів навчання.

ДО ПИТАННЯ ПРО ІННОВАЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У КРАЇНАХ ЄС

*А.П. Джурило,
кандидат педагогічних наук*

Виявлено, що в умовах швидкого старіння знань лише відкриті до інновацій школи можуть ефективно функціонувати у місцевій та регіональній освітній екосистемах. Проте як в Україні, так і у країнах ЄС школи все ще залишаються